

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/112/2022
Identifikačné číslo spisu:	7507213672
Dátum vydania rozhodnutia:	15.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7507213672.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: D. U., narodená XX. septembra XXXX, T. Y., Q. XXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Milan Slobodník, Košice, Štúrova 20, proti žalovanému: N., s miestom podnikania Ochodnica 231, IČO 40 604 314, o náhradu nemajetkovej ujmy, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. októbra 2021 č. k. 3Co/67/2020-529, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 28. októbra 2021 č. k. 3Co/67/2020-529 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice - okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 27. novembra 2015, č. k. 8C/278/2007-389 v zamietajúcom výroku vo vzťahu k žalovanému a žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Predmetom odvolacieho konania nebol výrok o povinnosti žalovaného 1/ M. I. zaplatiť nemajetkovú ujmu v sume 5 000 eur voči žalobkyni a zamietnutí prevyšujúcej časti návrhu voči žalovanému 2/ Jaroslavovi Pitoňákovi - JP Design. Z tohto dôvodu je žalovaný 2/ v ďalšom konaní označovaný ako žalovaný.

2. Odvolací súd zistil, že pôvodne žalovaný 1/ M. I. bez súhlasu žalobkyne a jej vedomia zverejnil na internetovej stránke patriacej žalovanému (pôvodne označenému ako žalovaný 2/) inzerát zameraný na zverejňovanie inzerátov na poskytovanie platených sexuálnych služieb a uvedené bolo preukázané aj výsledkami trestného konania, v rámci ktorého bol uznaný vinným z prečinu poškodzovania cudzích práv. Uverejnenie telefónneho čísla spolu s inzerátom na poskytovanie erotických služieb za odmenu na uvedenej stránke je okolnosť, ktorá u žalobkyne vyvolala objektívne mimoriadny stres v obave, že sa táto informácia dostane do vedomia jej blízkeho okolia majúca na zreteľ, že spoločenská mienka považuje osoby vykonávajúce takúto činnosť za osoby s nízkou mierou morálky.

3. Odvolací posudzoval uvedený prípad v zmysle ustanovení zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode (ďalej len „ZoEO“). Podľa neho žalovaný ako poskytovateľ služieb informačnej spoločnosti nezodpovedá za informácie, ktoré ukladá do pamäte elektronické zariadenie príjemcu služby na žiadosť

príjemcu služby, alebo na tzv. hostiteľských počítačoch, ktoré slúži na vyhľadávanie informácií uložených do pamäte, ak poskytovateľ služieb nevie o protiprávnosti informácií alebo o protiprávnom konaní príjemcu služieb a na odstránenie protiprávneho stavu koná bez zbytočného odkladu, potom ako sa o ňom dozvedel. V konaní bolo nesporné, že žalovaný potom, čo mu žalobkyňa telefonicky oznámila túto skutočnosť, inzerát z webovej stránky odstránil. Žalovaný ako poskytovateľ služieb nezostavil ani neopravil informácie uvedené v spornom inzeráte, a teda nevedel o protiprávnom obsahu uložených informácií, nakoľko podľa názoru odvolacieho súdu nie je povinný sledovať ani oprávnený vyhľadávať informácie, ktoré sa prenášajú alebo ukladajú. Na odstránenie protiprávneho stavu konal bez zbytočného odkladu, keď inzerciu odstránil z elektronickej komunikačnej siete potom, čo sa o protiprávnosti informácií dozvedel. Pritom nebol aktívny v takom rozsahu, aby bolo možné konštatovať, že uložené dáta poznal alebo kontroloval.

4. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa včas dovolanie z dôvodov uvedených v § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietala, že jej právny zástupca na výzvu súdu k vyjadreniu sa k predošlému dovolaniu uviedol, že nebol splnomocnený ju v dovolacom konaní zastupovať. Následne po zrušení rozhodnutia dovolacím súdom bolo nariadené pojednávanie pred odvolacím súdom, ktoré sa uskutočnilo 28. októbra 2021, pričom na pojednávanie súd nepredvolal jej právneho zástupcu, aj keď tak mal urobiť. Teda odvolací súd jej odoprel právo na právnu pomoc v odvolacom konaní pred súdom, čím došlo nielen k porušeniu zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ale aj čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Aj keď predtým neudelila splnomocnenie právnomu zástupcovi na konanie pred dovolacím súdom, jej právne zastúpenie pred odvolacím súdom a súdom prvej inštancie naďalej trvalo. Odvolací súd tak rozhodol v konaní v jej neprospech v neprítomnosti právneho zástupcu.

5. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedla, že podľa § 1 ods. 2 prim. c) ZoEO sa tento zákon nevzťahuje na služby informačnej spoločnosti, ktorých predmetom sú chránené osobné údaje v informačných systémoch. Na portáli žalovaného sú uvedené pri inzerátoch telefonické kontakty a fotografie osôb ponúkajúcich sexuálne služby. Teda žalovaný mal povinnosť zabezpečiť stránku v súlade so zákonnými podmienkami uvedenými v zákone o ochrane osobných údajov. Telefónne číslo je podľa názoru žalobkyne osobný údaj, keďže je ho možné v určitých informačných systémoch spojiť s menom konkrétnej osoby. Rovnako aj fotografia zachytávajúca jej podobizeň, ktorá v spojitosti s jej číslom umožňuje jej jednoznačnú identifikáciu. Žalovaný nezabezpečil prevádzkovaný internetový portál proti jeho zneužitiu, hoci na to v tom čase existovali technické možnosti, pretože sa spoliehal, že za 7 rokov fungovania portálu uvedená situácia nenastala, a teda bolo nepravdepodobné, že by aj mohla nastať. Obdobné internetové stránky inzerát zverejnia až po potvrdení čísla prostredníctvom potvrdzujúcej SMS správy.

6. Rozhodnutie odvolacieho súdu podľa žalobkyne záviselo od vyriešenia otázky, či sa na prevádzkovateľa internetovej stránky zameranej na zverejňovanie zoznamovacích inzerátov, pri ktorých sú zverejňované aj chránené osobné údaje, vzťahuje právna úprava obsiahnutá v ZoEO. Odvolací súd túto otázku vyriešil nesprávne, keď prehliadol ustanovenie § 1 ods. 2 písm. c) ZoEO a jeho právnu úpravu na prejednávany prípad aplikoval, aj keď sa na tieto prípady uvedený zákon nevzťahoval. Dovolací súd sa vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ nevenoval vyriešeniu otázky takejto konkurencie ZoEO a zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov, a preto považuje dovolanie za prípustné. Záverom navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Žalovaný sa k dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalovaná dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je dôvodné.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Žalobkyňa namietala porušenie práva na spravodlivý proces neoznámením termínu pojednávania stanoveného na 28. októbra 2021 jej právnomu zástupcovi.

12. Najvyšší súd po preskúmaní spisu zistil, že právny zástupca žalobkyne prípisom doručenému súdu prvej inštancie 16. novembra 2018 (č. l. 485) oznámil, že aj keď mu žalobkyňa na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci podpísala plnú moc na jej zastupovanie, nie je splnomocnený ju právne zastupovať v dovolacom konaní, a preto žiadal súd, aby výzvu na vyjadrenie sa k dovolaniu zaslali priamo žalobkyni. Po rozhodnutí o dovolaní a vrátení veci krajskému súdu bolo na 28. októbra 2021 nariadené pojednávanie. Z pokynu predsedu senátu (č. l. 522), z doručeníek a zo zápisnice z pojednávania, na konci ktorého bol vyhlásený rozsudok (č. l. 526) vyplýva, že právny zástupca žalobkyne nebol na pojednávanie riadne predvolaný.

13. Podľa § 110 ods. 1 CSP ak má strana zástupcu so splnomocnením na celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Písomnosť sa doručuje aj strane, ak strana má osobne v konaní niečo vykonať alebo ak o tom súd rozhodne s ohľadom na povahu veci. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku, ako aj procesné poučenia vydané súdom sa doručujú iba zástupcovi.

14. Podľa § 178 ods. 1 CSP ak je strana zastúpená zástupcom na celé konanie, súd na pojednávanie spravidla predvolá len zástupcu; stranu súd predvolá, ak je nevyhnutné vykonať jej výsluch.

15. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. V odvolacom konaní bola žalobkyňa právne zastúpená advokátom. Odvolací súd mal postupovať v zmysle § 178 CSP a predvolať na pojednávanie právneho zástupcu, k čomu nedošlo. Týmto postupom došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces, keďže nepredvolaním jej právneho zástupcu nemohla využiť jeho právnu pomoc. Rovnako ani zo zápisnice z pojednávania nie je zrejmé, že súhlasila s možnosťou vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti právneho zástupcu aj keď mu predvolanie nebolo doručené. Toto porušenie umocňuje aj fakt, že na konci pojednávania bol vyhlásený rozsudok, v ktorom odvolací súd rozhodol v jej neprospech. Vzhľadom na uvedené, najvyšší súd konštatuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

17. Dovolací súd na základe vyššie uvedených dôvodov rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

18. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách (tohto) dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Súčasne bude úlohou odvolacieho súdu sa vysporiadať s

námietkou žalobkyne o nemožnosti aplikácie ZoEO s poukazom na § 2 písm. c).

19. Skúmanie, či bol internetový portál dostatočne zabezpečený, resp. či v čase uverejnenia inzerátu existoval účinný spôsob zamedzenia jeho zneužívania je vyhodnotením skutkového stavu odvolacím súdom na základe vykonaného dokazovania.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.